

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра надійності техніки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет конструювання та дизайну

« ____ » травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Економіка і організація будівельного виробництва»

Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність – 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Освітньо-професійна програма – «Будівництво та цивільна інженерія»

Факультет конструювання і дизайну

Розробник: Валентина МЕЛЬНИК, кандидат економічних наук, доцент , доцент
кафедри надійності техніки

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

За умов ринкової економіки успішно функціонують лише ті будівельні підприємства, які грамотно і компетентно визначають вимоги ринку, створюють і організовують виробництво конкурентоспроможної будівельної продукції, забезпечують оптимізацію витрат та високу прибутковість. Особливістю будівельної галузі є тривалий виробничий цикл, значна матеріаломісткість, залежність від зовнішніх факторів (логістика, сезонність, інвестиційний клімат), що потребує від фахівців не лише технічних, але й управлінсько-економічних компетенцій.

Поставлені завдання зможуть виконати ті фахівці, що пройшли навчання у рамках дисципліни «Економіка і організація будівельного виробництва», яка формує здатність до економічного аналізу, управління ресурсами, калькулювання собівартості, оцінки ефективності інвестиційних проектів та прийняття обґрунтованих організаційно-управлінських рішень у будівництві.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	192 «Будівництво та цивільна інженерія»	
Освітньо-професійна програма	«Будівництво та цивільна інженерія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	7
Семестр	7	7
Лекційні заняття	30 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	75 год.	118 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни «Економіка і організація будівельного виробництва»

Мета викладання дисципліни «Економіка і організація будівельного виробництва» - формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня комплексу теоретичних знань, практичних умінь та навичок, що забезпечують системне розуміння економічних процесів у будівельній галузі, ролі та значення організації будівельного виробництва для національної економіки, ефективного використання ресурсів, оптимізації витрат і досягнення високих економічних результатів будівельних підприємств в умовах ринкової економіки та сучасних викликів (відновлення, реконструкція, енергоефективність, інвестиційна привабливість).

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Економіка аграрного виробництва»:

Вища математика – забезпечує навички для застосування розрахункових методів (NPV, IRR, амортизація).

Технологія будівельного виробництва формує розуміння технологічних процесів для ресурсного планування.

Організація будівництва – надає базові знання про структури управління та цикли.

Основи проектної справи – формує навички робота з кошторисною та технічною документацією.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні, фахові компетентності (СК):

СК 2. Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом.

СК 7. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефхівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.

ПРН 5. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.

ПРН 16. Виконувати обґрунтування щодо економічної доцільності варіантного проектування, зведення, реконструкції та експлуатації будівель і споруд, використовувати методи інвестиційної оцінки об'єктів будівництва.

ПРН 17. Оволодіння навичками ефективної самостійної роботи (курсове та дипломне проектування) або у групі (лабораторні роботи, включаючи навички лідерства при їхньому виконанні); результативність роботи в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і академічну доброчесність.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього го	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Економічні основи та організаційна структура будівельного виробництва														
Тема 1. Будівельне виробництво в системі національної економіки: місце, функції та специфіка		9	2				7	12	1	1				10
Тема 2. Інвестиційно-будівельний процес:		15	2	1			10	12	1	1				10

учасники, етапи та економічні зв'язки													
Тема 3. Організаційні моделі та форми підприємств у будівельній сфері		8	2				6	12	1	1			10
Тема 4. Підрядна система та механізми економічних відносин у будівництві		27	2	7			16	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1		55	8	8			39	48	4	4			40
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення, планування та економічна ефективність будівельного виробництва													
Тема 1. Організація матеріально-технічної бази та логістики в будівельному виробництві	2	9	2	1			6	12	1	1			10
Тема 2. Основні фонди: формування, використання та економічна оцінка в будівництві	2	9	4	1			6	12	1	1			10
Тема 3. Оборотні кошти та управління запасами в умовах будівельного циклу	2	9	4	1			6	12	1	1			10
Тема 4. Людські ресурси: організація праці, нормування та мотивація в будівельних організаціях	2	9	4	1			6	12	1	1			10
Тема 5. Витрати виробництва: класифікація, калькулювання та шляхи оптимізації	2	9	4	1			6	12	1	1			10
Тема 6. Економічні результати та оцінка ефективності будівельних проєктів і підприємств	4	12	4	2			6	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2		65	22	7			36	72	6	6			60
Усього годин		120	30	15			75	120	10	10			100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Економічні основи та організаційна структура будівельного виробництва		
1	Будівельне виробництво в системі національної економіки: місце, функції та специфіка	2
2	Інвестиційно-будівельний процес: учасники, етапи та економічні зв'язки	2
3	Організаційні моделі та форми підприємств у будівельній сфері	2
4	Підрядна система та механізми економічних відносин у будівництві	2
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення, планування та економічна ефективність будівельного виробництва		
5	Організація матеріально-технічної бази та логістики в будівельному виробництві	2
6	Основні фонди: формування, використання та економічна оцінка в будівництві	4
7	Оборотні кошти та управління запасами в умовах будівельного циклу	4
8	Людські ресурси: організація праці, нормування та мотивація в будівельних організаціях	4
9	Витрати виробництва: класифікація, калькулювання та шляхи оптимізації	4
10	Економічні результати та оцінка ефективності будівельних проектів і підприємств	4
	Разом	30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Економічні основи та організаційна структура будівельного виробництва		
1	Аналіз ролі будівельного виробництва в національній економіці: розрахунок внеску галузі в ВВП та зайнятість (за даними Держстату та галузевими показниками).	2
2	Моделювання інвестиційно-будівельного циклу: визначення учасників, етапів та економічних ризиків на прикладі конкретного об'єкта.	2
3	Порівняльний аналіз організаційних форм підприємств будівельної галузі (ТОВ, АТ, кооперативи, консорціуми): переваги, недоліки та приклади застосування.	1
4	Розрахунок та обґрунтування економічних відносин у підрядній системі: складання схеми договірних зв'язків та оцінка витрат на посередництво.	1
5	Оцінка специфіки будівельної галузі в умовах ринку: аналіз впливу зовнішніх факторів (інфляція, регуляторна політика, воєнні ризики) на організаційну структуру підприємства.	2
	Всього годин за змістовий модуль 1	8
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення, планування та економічна ефективність будівельного виробництва		

1	Розробка схеми логістики та матеріально-технічного постачання: розрахунок потреби в ресурсах та оптимізація маршрутів доставки на об'єкт.	1
2	Розрахунок показників використання основних фондів: визначення фондоддачі, фондоємності, амортизації та економічної ефективності техніки.	1
3	Аналіз та управління оборотними коштами: розрахунок нормативів запасів, тривалості обороту та потреби в оборотних засобах для будівельного циклу.	1
4	Оцінка продуктивності праці та нормування в будівництві: розрахунок виробітку, аналіз факторів зростання продуктивності та мотиваційних заходів.	1
5	Калькулювання витрат на будівельно-монтажні роботи: групування за елементами, розрахунок собівартості одиниці продукції та шляхи її зниження.	1
6	Порівняльний аналіз методів оцінки економічної ефективності проєктів: розрахунок NPV, IRR, терміну окупності та точки беззбитковості.	1
7	Комплексна оцінка ефективності будівельного підприємства: розрахунок рентабельності, аналіз фінансових результатів та розробка заходів підвищення ефективності.	1
	Всього годин за змістовний модуль 2	7
	Разом	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Економічні основи та організаційна структура будівельного виробництва		
1	Вплив державної політики та регуляторних змін на розвиток організаційних структур будівельних підприємств в Україні (2015–2025 рр.) (студент аналізує законодавчі зміни, програми підтримки галузі, вплив на форми власності та структури компаній; підготовка реферату з прикладами).	18
2	Порівняльний аналіз організаційно-економічних моделей будівельних компаній в Україні та країнах ЄС (порівняння типових структур, особливостей управління, впливу євроінтеграції; підготовка таблиць порівняння та висновків).	19
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення, планування та економічна ефективність будівельного виробництва		
3	Сучасні тенденції цифровізації ресурсного забезпечення та логістики в будівельному виробництві України (огляд BIM, ERP-систем, цифрових платформ постачання, вплив на ефективність; підготовка аналітичного огляду з прикладами впровадження).	18
4	Економічні аспекти впровадження принципів сталого розвитку та «зеленого» будівництва в організаціях України (аналіз витрат/вигід, сертифікація LEED/BREEAM, вплив на собівартість та конкурентоспроможність; підготовка есе або презентації з розрахунками).	20
	Разом	75

6. Методи і засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- самостійні роботи;
- захист семінарських робіт;
- інші види.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (семінарські заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, написання есе);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання. Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
1	2	3
ПР 1. Аналіз ролі будівельного виробництва в національній економіці: розрахунок внеску галузі в ВВП та зайнятість (за даними Держстату та галузевими показниками).	Практичні заняття з моделювання інвестиційно-будівельного циклу, аналізу організаційних форм підприємств та економічних відносин у підрядній системі, а також самостійна робота з порівняльного аналізу організаційно-економічних моделей в Україні та ЄС формують у здобувачів навички аргументованої презентації професійних позицій (ПРН 3), розробки та використання економічної частини технічної документації на стадіях планування та організації будівництва (ПРН 5), а також обґрунтування економічної доцільності вибору організаційної структури та форми господарювання (ПРН 16). Самостійна робота з аналізу впливу державної політики на організаційні структури підприємств сприяє розвитку навичок ефективної самостійної роботи з пошуком, систематизацією та критичним аналізом нормативно-правової та статистичної інформації в умовах обмеженого часу (ПРН 17).	15
ПР 2. Моделювання інвестиційно-будівельного циклу: визначення учасників, етапів та економічних ризиків на прикладі конкретного об'єкта.		10
ПР 3. Порівняльний аналіз організаційних форм підприємств будівельної галузі (ТОВ, АТ, кооперативи, консорціуми): переваги, недоліки та приклади застосування.		10
ПР 4. Розрахунок та обґрунтування економічних відносин у підрядній системі: складання схеми договірних зв'язків та оцінка витрат на посередництво.		10
ПР 5. Оцінка специфіки будівельної галузі в умовах ринку: аналіз впливу зовнішніх факторів (інфляція, регуляторна політика, воєнні ризики) на організаційну структуру підприємства		15
СР 1. Вплив державної політики та регуляторних змін на розвиток		5

організаційних структур будівельних підприємств в Україні (2015–2025 рр.)		
СР 2. Порівняльний аналіз організаційно-економічних моделей будівельних компаній в Україні та країнах ЄС.		5
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Змістовий модуль 2. Ресурси у будівництві та економіка будівельних організацій		
ПР 6. Розробка схеми логістики та матеріально-технічного постачання: розрахунок потреби в ресурсах та оптимізація маршрутів доставки на об'єкт.	Практичні заняття з розрахунку показників використання основних фондів, оборотних коштів, калькулювання собівартості, оцінки продуктивності праці та комплексного аналізу ефективності будівельних проєктів безпосередньо забезпечують формування компетентностей щодо обґрунтування економічної доцільності варіантів ресурсного забезпечення, організації виробництва та експлуатації об'єктів з використанням методів інвестиційної оцінки (NPV, IRR, термін окупності) –	10
ПР 7. Розрахунок показників використання основних фондів: визначення фондівддачі, фондоемності, амортизації та економічної ефективності техніки.	ПРН 16. Розробка схем логістики, групування витрат та аналіз фінансових результатів сприяє набуттю навичок створення та використання кошторисної, калькуляційної та звітної документації на всіх стадіях життєвого циклу об'єкта (ПРН 5), а також уміння аргументувати економічні рішення перед фахівцями та нефахівцями (ПРН 3). Самостійні роботи з цифровізації ресурсного забезпечення та впровадження принципів сталого розвитку розвивають самостійність, відповідальність, сумлінність та здатність працювати з великими обсягами актуальної інформації в обмежений час (ПРН 17).	10
ПР 8. Аналіз та управління оборотними коштами: розрахунок нормативів запасів, тривалості обороту та потреби в оборотних засобах для будівельного циклу.		10
ПР 9. Оцінка продуктивності праці та нормування в будівництві: розрахунок виробітку, аналіз факторів зростання продуктивності та мотиваційних заходів.		10
ПР 10. Калькулювання витрат на будівельно-монтажні роботи: групування за елементами, розрахунок собівартості одиниці продукції та шляхи її зниження.		10
ПР 11. Порівняльний аналіз методів оцінки економічної ефективності проєктів: розрахунок NPV, IRR, терміну окупності та точки беззбитковості.		5
ПР 12. Комплексна оцінка ефективності будівельного підприємства: розрахунок рентабельності, аналіз фінансових результатів та розробка заходів підвищення ефективності.		5
СР 3. Сучасні тенденції цифровізації ресурсного забезпечення та логістики в будівельному виробництві України		5
СР 4. Економічні аспекти впровадження принципів сталого розвитку та «зеленого» будівництва в організаціях України		5

Модульна контрольна робота 2		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік 30 Разом за курс (Навчальна робота + екзамен)		≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою.
3. Конспекти лекцій з навчальної дисципліни (в електронному вигляді).
4. Контрольні питання з навчальної дисципліни.
5. Презентаційний мультимедійний матеріал для читання лекцій.
6. Методичні вказівки для виконання практичних робіт.
7. Методичні вказівки для виконання студентами індивідуальних завдань.
8. Тестові завдання для проведення поточного модульного контролю.
9. Тестові завдання для проведення підсумкового контролю.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Нестеренко В. Ю., Деділова Т. В., Юрченко О. В., Токар І. І. Економіка будівництва : навчальний посібник. Харків : ХНАДУ : Вид-во Іванченка І. С., 2021. 224 с.
2. Лялюк О. Г., Заюков І. В. Економіка будівництва. Частина 1: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Вінниця : ВНТУ, 2025. 93 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2025/Lyaljuk_P1_2025_93.pdf
3. Богінська Л. О., Юрченко О. В. Економіка будівництва : навчальний посібник. Суми : СНАУ, 2021. 73 с.
4. Писаревський І. М. Економіко-фінансова діяльність будівельних організацій : навчальний посібник. [Електронний ресурс]. 2023. URL: <https://vpu29.rv.ua/wp-content/uploads/2025/02/Navchalnyu-posibnyk.pdf> (або аналогічний актуальний посібник за спеціальністю 192).
5. Кошторисні норми України. Настанова з визначення вартості будівництва (КНУ). Затверджено Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 31.12.2021 № 374 (зі змінами). [Електронний ресурс]. URL: <https://e-construction.gov.ua>

Допоміжні

1. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 Правила визначення вартості будівництва (зі Зміною №2 від 01.06.2018, чинна станом на 2025р.). Київ : Мінрегіон України.

2. Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (КНУ РЕКНБ). Затверджено Наказом Мінрегіону від 31.12.2021 № 374 (актуальна редакція 2023).
3. Господарський кодекс України (чинна редакція станом на 2025р.).
4. Податковий кодекс України (чинна редакція станом на 2025р.).
5. Електронний навчальний курс дисципліни «Економіка будівництва» на платформі НУБіП України eLearn (оновлений у 2025р.).

(Додатково рекомендується використовувати актуальні матеріали з сайтів Мінрегіону, ДП «Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (УкрНДНЦ), e-construction.gov.ua для оновлених кошторисних норм та наказів 2023–2025 рр.)